

žalobě o náhradu škody namítli žalovaní nepřipustnost pořadu práva, kteroužto námitku procesní soud první stolice zamítl a uvedl v tomto směru v d ů v o d e c h: Dle § 1295 obč. zák. jest poškozený oprávněn domáhati se náhrady škody na tom, kdo škodu zavinil. Z pravidla jest uplatniti náhradní nárok na řádném soudě, výjimka vyžaduje výslovného předpisu zákona (na př. § 37 obec. zřiz. pro Čechy). Ohledně veřejných orgánů obsahuje výjimku takovou dvorský dekret ze dne 14. března 1806, čís. 758 sb. z. s., jenž nařizuje, že státní úředníky nelze pro jich úřední jednání poháněti před civilní soud. Předpis tento dlužno vzhledem k dosahu jeho vykládati způsobem obmezujícím a dlužno ho použiti pouze na takové státní úředníky, od nichž lze vzhledem k jich vzdělání a vyškolení očekávati, že povedou řádně úřad jimi zastávaný. Zde však jde o orgány, jichž používá soukromý rybářský spolek ku dozoru na určitý úsek a jimž dostalo se tím, že je příslušný úřad vzal do přísahy a opatřil legitimací, pouze oprávnění, by v určitých případech zakročili. Vlastnost dozorčích orgánů ve smyslu § 2 zákona ze dne 16. června 1872, čís. 84 ř. zák. nelze jim vůbec přiznati, ježto nebyl jim příslušným úřadem vydán služební odznak, jehož v době zakročení, jak nesporno, neměli. Na tom ničeho nemění, že žalovaní nebyli odznakem opatřeni snad pouze nedopatřením příslušného úřadu. S o u d o d v o l a c í připojil se k právnímu náhledu soudu první stolice, ježto se dvorský dekret ze dne 14. března 1806, čís. 758 sb. z. s., dle něhož úředníci nemohou pro své úřední jednání poháněti býti před civilní soudy, výslovně vztahuje jen na státní úředníky a ne na všechny veřejné nebo vrchnostenské úředníky.

Nejvyšší soud uvedl v tomto směru

v d ů v o d e c h:

Vzhledem k námitce žalovaných v dovolací odpovědi, že v tomto případě je vyloučen pořad práva, a vzhledem k ustanovení § 42 j. n. nutno předeslati, že dovolací soud sdílí názor nižších stolic, že žalované nelze považovati za státní úředníky ve smyslu dvorského dekretu ze dne 14. března 1806, čís. 758 sb. z. s., jelikož nevykonávali výsostních práv státu, nýbrž hájili především zájmů soukromého spolku rybářského.

Čís. 1470.

Manželi usmrcené manželky nepřisluší proti škůdci nárok na náhradu výloh, jež mu vzešly ošetřováním dítěte po manželčině úraze, aniž může požadovati náhradu nákladu, jež učinil na domácnost po dobu manželčiny nemoci.

(Rozh. ze dne 7. února 1922, Rv I 805/21.)

Žalobcova manželka utrpěla úraz při jízdě drahou žalované společnosti, čímž zhoršila se její vnitřní choroba (úbytě) tak, že po tříměsíční nemoci zemřela. Po dobu nemoci byl manžel nucen vzíti posluhovačku, jakož i postarati se o opatrování malého synka po dobu trvání nemoci i po úmrtí manželčiny. Žalobě, již domáhal se na dráze náhrady nákladu s tím spojeného, vyhověl procesní soud první stolice pokud uplatňován nárok na náhradu výloh, jež vzešly vedením domácnosti za nemoci man-

želky, maje za to, že žalobce náklady ty, k jichž náhradě manželce byla dráha dle § 1325 obč. zák. povinna, sám ze svého zaplatil, čímž vynaložil za dráhu náklad, jež tato měla dle zákona jeho manželce hraditi (§ 1042 obč. zák.). **O d v o l a c í s o u d** k odvolání obou stran žalobu zcela zamítl. **D ů v o d y:** Odvolání žalobcovu nelze vyhověti. Dle druhé věty § 141 obč. zák. nesmí se matka vyhýbatí péči o tělo a zdraví dítěte, zejména v prvních letech jeho života (§ 142 obč. zák.), a to ani v tom případě, že by majetkové poměry otcovy umožňovaly, by práce, s péčí tou spojená, mohla býti vykonána i najatými osobami. Předpis ten nelze však vykládati v ten rozum, že jest matka povinna nésti z vlastního náklady péče té v případě, že jí byla práce s tím spojená znemožněna. V tomto případě nastává dle první věty § 141 povinnost otce, by hradil náklady na péči o dítě, a to platí i v tomto případě, kde starost o dítě byla znemožněna matčinou nemocí, byl i nemoc tato zaviněna byla žalovanou drahou. Jde tu tudíž o osobní povinnost žalobcovu, jež nemohla býti přesunuta na manželku, tím méně na žalovanou dráhu. Totéž sluší však říci i ohledně dalšího peníze, kterým bylo rozsudkem žalobě vyhověno. Tomuto rozhodnutí procesního soudu odporuje žalovaná strana, vytýkajíc nesprávné právní posouzení věci a navrhuje změnu rozsudku v ten rozum, že žaloba zamítá se i ohledně této částky. První soud buduje svůj právní názor, opírající se hlavně o § 1042 obč. zák. na předpokladu, že zemřelá manželka byla povinna hraditi uvedenou částku ze svého a že příslušely jí proto postižní nároky proti žalované dráze. Tento předpoklad je mylný, což sluší říci i o dalších vývodech, na něm spočívajících, a tím posoudil první soud věc nesprávně po stránce právní. Povinnost manželky, starati se o domácnost, vyslovená v § 92 obč. zák. je čistě osobní právě tak, jako povinnost její, starati se o dítě (§ 141 obč. zák.). Nemůže-li manželka této své povinnosti dostáti, je dle § 91 obč. zák. povinen manžel starati se o domácnost na svůj náklad. Žalobce tak učinil, přibrav na výpomoc posluhovačku, kterou vlastně najala zemřelá manželka. Náklady s tím spojené musí však dle § 91 obč. zák. hraditi žalobce, ne však pozůstalost manželky jeho a tím méně žalovaná strana.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Ani jeden ani druhý nárok žalobcův není oprávněn z důvodu §§ 91, 141 a 142 obč. zák. Žalobce zapomíná, že domáhá se žalobou náhrady výloh na vlastní domácnost, na ošetřování vlastního dítěte dle §§ 91 a 141 obč. zák., které výlohy je však dle těchto jím dovolaných ustanovení zákonných (§§ 91 a 141 obč. zák.) v první řadě povinen hraditi sám jako manžel, přednosta domácnosti a jako otec dítěte, kdežto manželce jeho dle zákonných těchto ustanovení nepříslušela povinnost výlohy ty hraditi, nýbrž manželci jenom v tom směru hlavně svou prací vypo- máhati. Hradil-li a hradí-li výlohy tyto žalobce, tedy hradil je jako v l a s t n í výlohy a nikoli jako výlohy manželčiny a tím méně jako výlohy, které by žalovaná mu měla nahraditi. Nehradil je ani za manželku, tím méně za žalovanou a nemůže je proto z důvodu § 1042 obč. zák. na ní žádati.